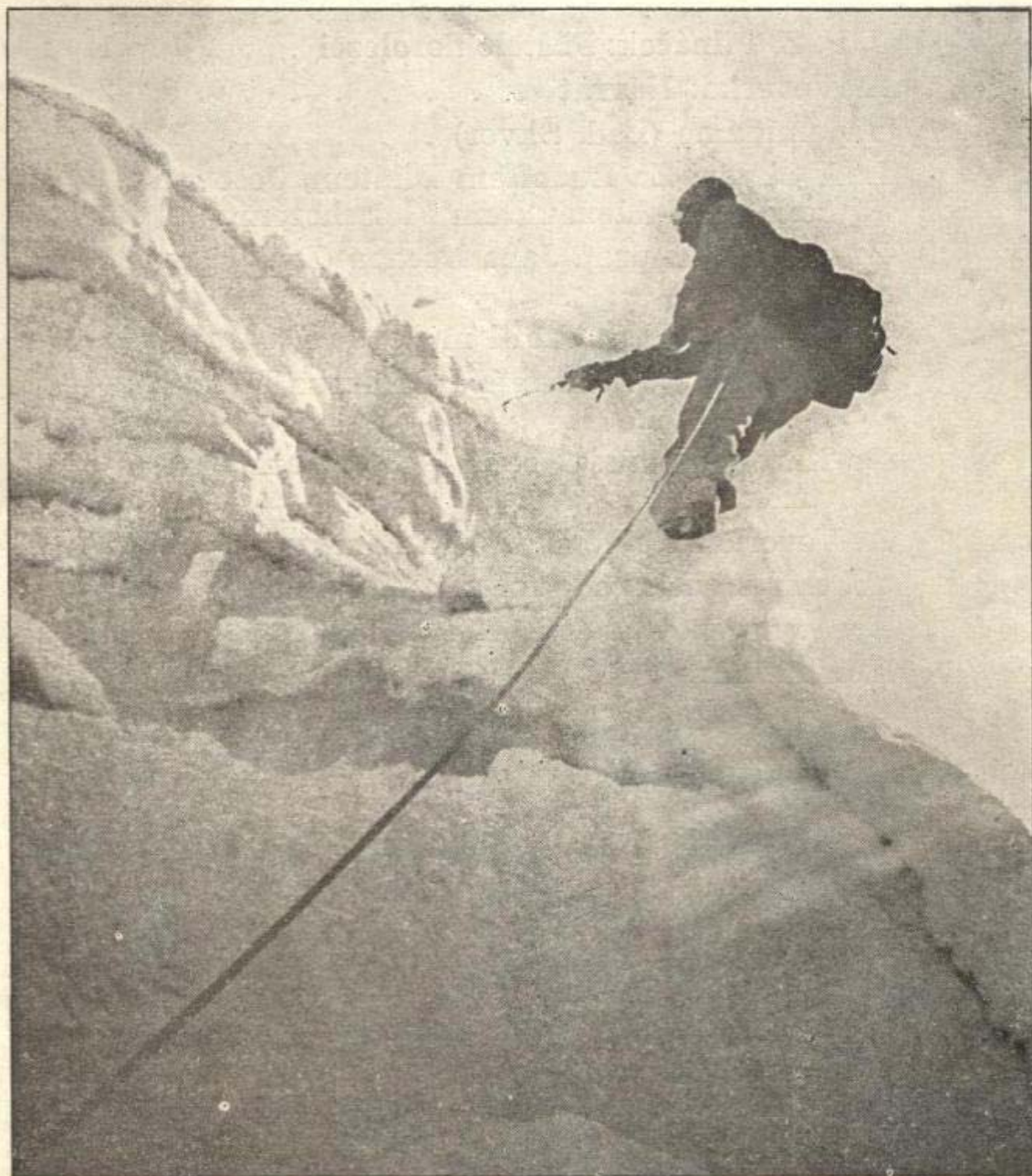

HOROLEZEC

VĚSTNÍK SVAZU ČESKOSLOVENSKÝCH HOROLEZCŮ
ROČNÍK I. (IX.) V Praze, dne 15. června 1947. ČÍSLO 1—2.

✓ V ledové stěně.

(Foto ing. Sadílek - Pluhař.)

OBSAH:

J. P. Z. Pilnáček: Přátelé horolezci	1
A. Veverka: Návrat	2
Vzpomínáme (Lad. Škvor)	3
Lad. Škvor: Za Rudolfem Pilátem, Josefem Janebou a Alexandrem Fleischerem . . .	4
In memoriam prof. Jana Bocana (Dr Václav Krňanský)	12
Roman Eberhard: Profil muže	12
Zdeněk Záboj: Severozápadní hrana Malého Kežmarského	15
Dr Karel Kučera: Časopis — program a zá- vazek	21
A. Veverka: Největší záhada Pamiru	23
Trochu povídání o horolezci . . . (R-il.) . . .	28
Zprávy svazové a ze členských spolků . . .	29
Horská literatura	32

H O R O L E Z E C

VĚSTNÍK SVAZU ČESKOSLOVENSKÝCH HOROLEZCŮ

ROČNÍK I. (IX.)

V Praze, dne 15. června 1947.

ČÍSLO 1—2.

Přátelé horolezci

dnešním číslem zahajujeme nový ročník »Horolezce«. Po dlouhé přestávce přistupuje Svaz československých horolezců k vydávání svého oficiálního časopisu. Jest to další postupný cíl na cestě k vybudování řádné horolezecké organizace.

Ihned po obnovení samostatnosti naší republiky jsme začali opětně organisovati všechny horolezce. Již v létě 1945 se podařilo přípravnému výboru Svazu, za podpory a v pověření min. školství a osvěty, uspořádati letní horolezecký kurs ve Vysokých Tatrách pro instruktory v době, kdy se řada dopravních a technických obtíží zdála ještě skoro nepřekonatelnou. V zimě pak byl uspořádán zimní kurs a v červnu 1946 došlo k ustavující valné hromadě Svazu. Díky porozumění vedoucích tří hlavních organizací, které sdružují převážnou většinu našich horolezců, byla vytvořena tato vrcholná celostátní organizace.

»Horolezec« je dnes naším oficiálním orgánem. Vysoká úroveň předválečných ročníků nás zavazuje, abychom pokračovali v tradici prvního redaktora, dnes již zemřelého, nezapomenutelného ředitele Alexandra Fleischera. Jsme povinni ale také ještě tradici daleko starší, pečovati o důstojnou a hodnotnou náplň mezinárodní úrovně našeho časopisu, neboť již před první světovou válkou u nás vycházel »Věstník Alpský«, orgán to pražského odboru Slovinského Planinského družstva, kol něhož se seskupilo mnoho našich význačných osobností.

»Horolezec« již nebude v budoucnu pouze věstníkem Klubu českých alpistů, nýbrž orgánem celostátním a musíme se všichni snažiti, abychom dokázali, že nová organizace našeho horolezectví znamená nový rozmach, vnitřní růst a uplatnění se na poli mezinárodním. Horolezectví a myšlenka alpistická je dnes jedním ze společných duševních statků lidských. Jest pojátkem mezi národy, jehož hodnotu nesmíme podceňovati. Lidstvo potřebuje po přestálých útrapách v době nedůvěry, aby byly usilovně pěstovány všechny duchovní statky, které přispívají k vzájemnému porozumění a lepšímu poznání.

Alpinismus nás učí podřizovati osobní zájmy zájmům společným, sloužiti druhým a důvěřovati v jejich pomoc a podporu. Při tom vyžaduje odolnost, houževnatost a odvahu. A to vše se děje dobrovolně, z vlastní vůle, ve společnosti svobodných lidí, ve vznešené horské přírodě, kde není rozdílů národnostních, rasových, náboženských neb společenských, kde se hodnotí pouze vlastnosti a schopnosti jedince. Jedinec svobodný a volný, při tom ale ukázněný, zodpovědný a schopný přinášeti oběti druhým, jest nejen našim ideálem, ale i potřebou dnešní doby. Poslouží-li náš časopis k výchově takovýchto jedinců, splnil svůj úkol. Musíme se proto všichni ze všech svých sil snažiti, abychom těmto úkolům dostáli. Podaří-li se nám to, pak budou nejen naše organizace, ale i náš časopis platnou složkou ve vývoji našeho národa, ale přispějeme platně i k lepšímu zítřku všeho lidstva.

K dosažení těchto cílů přeji nám všem hodně zdaru a prosím Vás, abyste Vy všichni, kteří jdete do hor a nalézáte tam velebnost přírody a posílnění svého ducha, předávali sílu tam získanou ostatním a rozmnožovali tak řady těch, kteří nalézají naplnění svého poslání v službě bližnímu a v lásce k volnosti. Jen na této cestě nalezneme pravé uspokojení a klid ducha.

Josef P. Z. Pilnáček.

A. V e v e r k a :

Návrat

Šest roků naděje, že snad přece bude možno je spatřit, šest roků vzpomínek na jejich krásu, která zůstala v očích i srdci celou tu dobu odloučení, chvíle, kdy se chtělo nadechnout jen několik doušků jejich vzduchu, jehož chlad by pohladil válkou utýrané nervy, večery strávené nad albem fotografií, vyvolávající vzpomínky na dny prožité s kamarády na jejich stěnách a hřebenech, probdělé hodiny nočního ticha, do něhož hořely jejich vrcholky rudými západy slunce. Byly se mnou šest dlouhých roků soumraku lidstva, hrůzy a běsnění, kdy život nebyl víc jak zrnko písku, v době, kdy celá země byla rozrývána ocelovým pluhem války, kdy bouře, podobná té, jež hřmí nad jejich temeny, smetávala svět lži, bezpráví a násilí. Živily moji víru v lepší příští lidstva, ve starý a stále nový zákon — Bratrství.

Vysoké Tatry!

Po šesti dlouhých letech stojím před vámi jako poutník, ucházející do zaslíbené země. Skvíte se přede mnou v celé své slávě, oblité kouzlem srpnového rána. Takové, jaké jsem vás vídal ve svých snech, blízké a plastické, plné světla a stínu. Zůstaly jste stejné, jak jste byly: pravdivé, dávající poznat opravdovou krásu všem, kteří vás milují. Opakuji si jménem všechny vaše štíty a sedla, abych se přesvědčil, že jste tytéž jako před lety, že jste se nezměnily. Co krásy ve vašich ná-zvech, Kriváni, Solisko, Ostervo, Vysoká, Žabí koni, Končistá, Gerlachu! Ano, jste stále stejné jako to nebe nad vámi, jako ten vzduch, dýchající chladem oroseného rána, i ty obláčky nad Vysokou jsou tytéž jako před lety.

Pokorný milenec stojím před vámi.

Ty, omšelý kameni, ty, stoupající stezko, ty, vznešená limbo, ty, sukovitá kosodřevino, ty, kolébající se hořci, přijměte dík šťastného zase člověka.

Přicházím k vám, milované Tatry, s desítkami kamarádů, abychom po několik dnů nechávali vstupovat do svých očí a srdcí všechnu vaši nádheru, která bude potom doma zase celý rok vyvolávat touhu po vás, touhu, která nebude nikdy ukojena.

A zítra snad ucítím zase pod rukou drsný chyt vaší žuly, budu se vzpínat k vašim temenům, zastavím se u žlutého kam-zičníku, vyrůstajícího z trochu prsti ve skalní trhlině, budu pít z praménku vody, stékající přes hranu plotny, usednu na vrcholu a budu se tiše dívat do dálky i do svého nitra.

Pro všechny tyto dary, odpírané mi šest dlouhých let, přicházím opět k vám, Vysoké Tatry, hory mých snů a touhy!

Štrbské pleso, 12. srpna 1945.

Vzpomínáme

Doba temna je za námi, období bez časopisu, s činností pouze omezenou, podvázanou řadou zákazů nebo nepříjemných úřed-ních povolení. Tím větší byla vlastní činnost lezecká, pokud v tehdejší území Čech a Moravy bylo možno cvičiti a řada nových výstupů ve skalách na Turnovsku, v Moravském Krasu a jinde prokazuje, že jsme nezháleli a co je hlavně potěšujícího, cvičení — ať již je pořádalo nějaké sdružení nebo jednot-

livci z vlastní iniciativy — zúčastnili se převážně lezci mladší, kteří jsou nám příslibem do budoucna.

Horolezci z oblasti, okupované Německem 15. března 1939, nedostali se do žádných velehor, již připravený zájezd turnovských lezců do Jugoslaviie byl úředními místy zakázán a tak jsme všichni očekávali den, který se musel dostavit, ač jeho příchod znamenal pro řadu z nás ještě oběti, které jsme však přinesli rádi, a kterýžto den také pro nás znamenal umožnění cesty do hor, nejdříve do našich Tater a postupně umožní nám cesty do Alp a doufáme, že i do hor mimoevropských.

Jest však zde naší smutnou povinností vzpomenouti těch, kteří se nedočkali onoho slavného 5. května 1945, nebo odešli později. Z našich horolezců jmenovitě nezapomeneme na následující:

JUDr František Skorkovský, KAČ Brno,
JUDr Josef Machek, místopředseda KAČ Praha,
Josef Janeba, předseda KAČ Praha,
Josef Haken, KAČ Praha,
Otakar Štáfl a Vlasta Štáflová, KAČ Praha,
Josef Smítko, KAČ Turnov,
JUDr Emil Lány, KAČ a KČT Praha,
Alexander Fleischer, KAČ Praha,
Jan Bocan, KAČ a KČT Praha,
Rudolf Pilát, předseda KAČ Praha a čestný předseda
Svazu československých horolezců,
Vilma Kroutilová, KAČ Brno,
Vladimír Novák, KAČ Praha.

Ladislav Škvor:

Za Rudolfem Pilátem, Josefem Janebou a Alexandrem Fleischerem

První čestný předseda Klubu alpistů československých a Svazu československých horolezců, Rudolf Pilát, mrtev!
Dne 18. října 1946 se roznesla ta neblahá zpráva, která nás vše-

chny zarmoutila. V Obecním domě pražském zemřel toho večera, raněn mrtvicí, uprostřed Československé společnosti numismatické, které právě předsedal. Vydechl tedy naposledy na místě, kde byl v předvečer svých 70. narozenin, dne 26. března 1945 jmenován čestným členem Čsl. společnosti numismatické, jež dala na jeho počest raziti pamětní minci a jež pozvala k té slavnosti i naši delegaci. Tehdy jsme s dr. Otto Jelínkem rádi slyšeli jeho krásné přiznání, že svůj soukromý život dělil vždycky mezi své lásky největší, mezi numismatiku a horolezectví.

Ano, Rudolf Pilát miloval alpismus. Z celé duše své, z hloubi srdce rád se oddával vznešenosti horské přírody, kterou ctil nade všechno. A o svůj klub pečoval a staral se s obětavostí příkladnou. Byl jeho radostí a chloubou. Vybudoval jeho mezinárodní styky, které pak prohluboval svými nevšedními znalostmi a vědomostmi, jež získával cílevědomou a pilnou prací již od svých nejmladších let.

Bavorovský rodák absolvoval reálku v Č. Budějovicích a ve třiatvaceti letech byl disponentem Živnostenské banky ve Vídni, kde se čile účastnil menšinového života v Sokole, Slovanském zpěváckém spolku a Slovanském obchod. spolku. Roku 1899 přešel do pražské centrály Živnostenské banky jako prokurista, aby dosáhl posléze hodnosti ředitele. Značnou část svého životního úsilí věnoval práci pro jednotu Čechů a Slováků. Místopředsedou Československé jednoty se stal již r. 1905; za první světové války byl členem slovanské Maffie, žalářován, po převratu byl zástupcem Slováků v Národním výboru. Stal se i členem prvního revolučního Národního shromáždění, Masarykovy akademie Práce a místopředsedou jejího VI. odboru, členem vědecké rady a předsedou Emigračního ústavu a mnoha jiných společností a správních rad průmyslových podniků.

K horám a k alpismu přilnul již v mládí. Už dlouho před první světovou válkou byl v řadách členstva Slovinského planského družstva, a s nejstaršími českými horolezci prof. Choudounským a prof. Jesenským zavítával často do Julských a rakouských Alp i do Vysokých Tater. Pilně cvičil i v domácích skalách Černolických, Prachovských, Hruboskalských a zůstal jim věren i ve svém stáří. Mužná léta věnoval častým výpravám do evropských velehor — francouzských, italských a švýcarských Alp, do Pyrenejí, na Balkán, na Korsiku, jež s ním sdíleli jeho nejmilejší přátelé, toulouský dr. Jean Arlaud, turinský ing. Pietro Ghiglione, milánský Gabriele Boccalate —

všichni tři znamenití horolezci, poznavší i Himalaje, Andy, a všichni zahynuvší v milovaných horách. Tak tuze rád vzpomínával na výstupy v katalánském horstvu Encantats a na Pic Negre de Embalire v republice Andorra, na slavnou Gavarnijskou stěnu a na přechod do aragonské Ordesy s výstupy na Torre de Goliz a na Mont Perdu (3353 m), na korsický prvovýstup na Monte d'Oro, na Paglii Orbu a na její věže. Také bulharská Musala (2925 m), prvovýstup severozápadní stěnou na Orlovec a lezecká bulharská škola v Lakatniku byla oblíbeným předmětem jeho poutavého vyprávění. V Savojských Alpách Mont Blanc, ve Wallisu Monte Rosa a zejména traverse Lyskammu s přítelem arch. Linhartem — to bylo jeho milé téma, na něž hovořil i v rozhlase. Řada zajímavých přednášek se světelnými obrazy, čilá publikační činnost, překlady, zejména z francouzštiny a španělštiny, mezinárodní alpestické kongresy, na něž nás jezdíval často a vzorně reprezentovat do Paříže, Ženevy a do Luchonu, předválečný poslední sjezd evropských horolezců v Praze r. 1938, který byl jeho dílem — to bylo pole, na němž oddaně a s láskou pracoval pro Klub alapistů československých, u jehož kolébky stál, aby pak po smrti prvního předsedy generála dra Jaromíra Pečírky řídil jeho osudy plných sedm let až do příchodu Němců. Ale ani pak se nevzdal obětavé práce pro klub, kterému byl vždy pohotovým rádcem, šlechtitným mecenášem a starostlivým strážcem jeho dobrého jména doma i za hranicemi.

Rudolf Pilát se zasloužil o československé horolezectví!

Neblahá zvěst otřásla 15. července 1944 každým, kdo znal Josefa Janebu, nejlepšího českého horolezce. Přeplněná síň pražského krematoria byla výrazem obliby, jíž se Josef Janeba těšil: byl to vpravdě veliký sjezd všeho našeho horolezectva, jež přispěchalo ze široka daleka, aby se rozloučilo s druhem, nad něhož nebylo. U rakve promluvil Josef Pilnáček, v háji květin a věnců čněl do toho smutku černým florem zahalený horský pikl Schierův — ne, nebyla to náhoda, že v posledních okamžicích pozemské pouti Janebovy mu stáli nejbližší druhové jeho nejvěrnější, kteří s ním sdíleli nesčetněkrát lano v milovaných Prachovských skalách i v Alpách nejkrásnějších, v Alpách Walliských. A když přišla chvíle, kdy se

rakev dala v pohyb do Neznáma, tu bylo vidět, kterak i starým otužilým horalům kanou po tvářích slzy.

*

Tak odcházel dlouholetý náčelník a třetí předseda Klubu alpistů československých. Uprostřed plné aktivity, na vrcholu svých tělesných sil, překypující plány do budoucna, těšící se na brzký konec nenáviděného režimu, jehož obětí se tak neočekávaně stal. Proto působila jeho smrt jako blesk — ten věčný optimista, s jehož obličejem úsměv takřka nezmizel, mrtev? Všestranný sportovec, vzor píce, houževnatosti a poctivosti — to byly vlastnosti, které ulpěly na všem, čeho se vytrvalý Východočech (narodil se 23. ledna 1899 v Dražkovicích na Pardubicku) dotkl. Jako náčelník Českého spolku pro zimní sporty vyhrával po léta jeho lyžařské přebory, závodně a úspěšně pěstoval i veslařství a jako cyklista udivoval ještě ve svém úmrtním roce svými vytrvalostními jízdami kolem Čech a Moravy. Jeho vitalitu a vůli, stále něco dělat, charakterisoval i tabletennisový stůl doma, kde udivený a neinformovaný návštěvník žasl, jak může jeden jediný člověk napsat a upravit tak vzorně své cestopisy, namalovat tolik obrazů, natočit tolik filmů, nashromáždit, uspořádat a katalogisovat tisíce a tisíce snímků, diapositivů a negativů, jsoucích vždy k dispozici vydavatelům a přátelům horské literatury, jež byla v Janebově knihovně jedinečnou sbírkou. A tu jsme u největší radosti Janebova života, u hor a skal, v nichž vyrostl v našeho nejlepšího lezce. Z Prachovských skal vytvořil znamenitou školu českého horolezectví — možno říci, že jim věnoval značnou část svých mužných let, ve kterých vychoval své nejlepší žáky, jimž byl mistrem a ideovým učitelem. Cenným ovocem těchto »prachovských« let je i kniha »Horolezecká cvičení v Prachovských skalách«, kterou daroval své generaci mnoho. Ale jen úzkému kruhu jeho spolupracovníků je známo, co námahy a odříkání stála ta mnohaletá úmorná práce, co lezení, plánování, fotografování, věž po věži, komín po komínu, čas nečas, neděli co neděli...

*

Osobně vděčím Janebovi za to, že mi ukázal, kde je člověku nejkrásněji a kde lze žít nejšťastněji, ukázal mi cestu do hor.

To jsem takhle jednou vypravoval svému příteli Jaroslavu Honzů o dojmech ze svého světoběžnictví, jež mne na léta posedlo. Honzů, který byl tehdy jednatelem Klubu alpistů česko-

slovenských, mne pozorně vyslechl, zamyslíl se, pak mávl rukou a povídá: »Ale co je to všechno, kamaráde, proti kopcům! Ujišťuji tě, že budeš běhat jen do hor, poznáš-li je doopravdy, a že si pak na ty tvé Afriky a Asie ani nevzpomeneš. A víš co? Zítřa přednáší Janeba v Obecním domě. To musíš slyšet. A pak uvidíme!«

A tak jsem přišel jednoho zimního večera, 12. listopadu 1932 to bylo, mezi horolezce. V čele úplně naplněné síně seděl nádherný stařec, imponující svým reprezentativním, byť tolik srdečným vystupováním, jež prozrazovalo na první pohled, že se tak nenuceně pohybuje právě tak mezi prostými přáteli hor, jako ve společnosti třeba královské. Byl to generál MUDr. Jaromír Pečírka, zakladatel a první předseda Klubu alpistů československých, zasloužilý představitel českých lyžařů, kteří pod jeho vedením nejednou šířili po světě slávu našeho lyžařství. A tento ušlechtilý muž, který napsal ty nejkrásnější řádky o horách, které kdy v češtině vyšly, vítal toho večera všechny, kdož přišli na Janebovu přednášku o Walliských Alpách. Tehdy jsem ho viděl po prvé; Josefa Janebu. Sympatický, energický třicátník usměvavé tváře, jasného pohledu, živé gestikulace. Skromně, ale zřetelně mluví své úvodní věty, vzápětí pak ho pohlcuje tma, z níž svítí jen jeho krásné obrázky. Ty chytí rázem každého: jak také nebýt okouzlen jedinečnými jeho snímky Weisshornu, Zinalrothornu, Den Blanche, Dómu, Monte Rosy, Lyskamu, Breithornu a ze všech nejkrásnějšího Matterhornu, jak nebýt nadšen Zermattem, tou vsí alpskou nejluznější! A Janebův výstižný a přesvědčující doprovod brzo strhne a uchvátí. Nechte své zanícené věty: plynná a pohotová je jeho řeč, kterou líčí tak zajímavě své putování po čtyřtisícimetrových velehorách, jež vypadají v toku toho poutavého vyprávění jako neškodné vršíky. Ale tu musím zase vzpomenout generála Pečírky, jak krásně pak vyzdvihl Janebovu skromnost a kterak zdůraznil, jaké síly, odvahy a dovednosti je třeba k dosažení takových výkonů, jež byly tématem přednášky tohoto milence hor. A všem nám pak rozpáleným a skoro hypnotisovaným připomínal i nebezpečí hor, starostlivě a otcovsky varoval, o zermattském hřbitovu a museu promlouval...

Na ten Janebův večer nikdy nezapomenu. Rozhodl navždycky o mé lásce k horám. Rozmluva s Janebou, jakožto disponentem v Živnostenské bance na Vinohradech, byla hned nazítří prvním krokem k mé první výpravě do walliského ráje

a vedla k mnohaletému přátelství, utuženému klubovou spoluprací a vzájemnými návštěvami, jež mi daly dokonale poznat jeho ryzí charakter.

Byl naší chloubou. Bylo mi ctí plnit své novinářské články a rozhlasové přednášky jeho zásluhami o české horolezectví, o jeho propagaci a zlidovění; když jsem pak v zimě 1945 hovořil o našem horolezectví v noční krátkovlnné relaci pro Ameriku, pověděl jsem zámořským krajanům také o velikém díle Janebově. Ve snaze vysvětlit jim, co to vůbec alpismus je, citoval jsem i krásnou Janebovu sentenci: »Alpismus je duší turistiky, turistika jeho tělem.«

Náš nezapomenutelný jednatel a vzácný člověk, také už zvěčnělý Alexander Fleischer, mi o něm napsal, sám už těžce nemocný: »Zpráva o úmrtí našeho milého přítele a kamaráda Janeby mne hluboce zarmoutila. Pepíček náležel ke skupině čestných milých kamarádů, kteří mi dali poctivý kus radosti ze života a k nimž se v myšlenkách vždy vracím...«

*

Janebova popularita sahala daleko za hranice — jeho jménem mne vítalo mnoho Zermattských, u nichž se Janeba těšil veliké vážnosti jak pro svou povahu, tak pro vysokou technickou úroveň lezeckou, i pro obětavost, s jakou chvátával nejednou napomoc v čele záchranných výprav. Však jsem čtenářům našeho Věstníku nezřídka vypravoval o Janebových příhodách, jak mi je líčil na turách ve chvílích oddechu král švýcarských horských vůdců Alexander Graven či jeho bratr Alois, muži, kteří byli často svědky Janebovy práce v horách. Je úctyhodná. Přes šedesát čtyřtisícimetrových výstupů v létě v zimě, z nichž mnohé velmi obtížné, zejména na Matterhornu a ve skupině Mont Blancu, kteréžto velehory traversoval několikrát. A tuze se přičinil o dobré jméno českých alpistů, jimž získal zejména ve Walliských Alpách velmi dobrý zvuk.

A za to budiž Josefu Janebovi čest a sláva!

★

Příjemný, byť poněkud přísně vyhlížející čtyřicátník rázně, pružné chůze, v hladce vyholené tváři zlaté brýle, zpod kterých na vás hleděl dobrý člověk; vždy pečlivě oblečen — podnes ho vidím v jeho dvouřadovém saku — tak jsem poznal Alexandra Fleischera za první světové války jako žák profesora na Československé akademii. I v pozdějších letech se

hrdě hlásil ke svému členství toho profesorského sboru, proslulého politickými, vědeckými, hudebními a literárními kapacitami, jaké se sotva kdy na jediném učelišti sešly. Však mu byli kolegy sám pan prezident dr. Edvard Beneš, rektor Masarykovy university, smetanovský badatel dr. Vladimír Helfert a nadšený slavjanofil, univ. prof. dr. Josef Páta, oba dva nacisty umučení národní hrdinové, šéf opery Národního divadla Otakar Ostrčil, básník dr. Hanuš Jelínek, spisovatel Antonín Bernášek, vyslanec Prokop Maxa, poslanci dr. Macek a dr. Uhlíř, bulharský konsul V. Šak, rumunský konsul dr. Staca, toxikolog dr. Emil Švagr, rektor bratislavské university dr. Josef Hanuš a celá řada pozdějších děkanů Vysoké školy obchodní a jiných význačných osobností. O Alexandru Fleischerovi jsem tehdy ještě nevěděl, že je znamenitým překladatelem z angličtiny — řady románů Kiplingových, Londonových, Curwoodových i jiných jsem u něho viděl až po desetiletích, kdy o své veliké práci mluvil jako o něčem, co by nestálo za řeč — skromnost byla vždycky jednou z jeho nejpěknějších vlastností.

Když jsem se s ním po sedmnácti letech opět sešel, bylo to v Klubu alpistů československých. Přivítal mne jako jeho jednatel, jinak takto jako vrchní ředitel živnostensko-zvelebovací sekce v ministerstvu obchodu, do něhož přešel po kratším působení v čele Čsl. Červeného kříže záhy po převratu. Studium na vídeňské Exportní akademii, praxe v brněnské i vídeňské Živnobance a pak v Zemském výboru ještě před jeho desetiletou kariérou profesorskou mu byly znamenitou průpravou, aby si jako publicista a hledaný odborník v družstevnictví do- byl velikých zásluh i v tomto oboru své působnosti.

Prokvetl trochu, pár vrásek ozdobilo jeho dobráckou tvář, v níž nebylo ani potuchy po troše nutné kantorské odměřenosti. Prohlédl si mé dva první alpské cestopisy se stovkami snímků z Vysokých Taur, Dolomit a Alp walliských, objal mne přátelsky — a za 14 dní mi předával dosavadní zasloužilý pokladník, Martin Zálaha, jeden ze zakladatelů Klubu alpistů, klubovou pokladnu. Tak jsem se stal na léta nejbližším Fleischerovým spolupracovníkem, čas, na který rád vzpomínám, práce, jež těšila a jež byla pod jeho vedením radostí. Však byl tehdy náš klub v největším rozmachu: Fleischerovy letáky svolávaly horolezce ze široka daleka, náš Věstník byl za jeho redaktorství uznané úrovně, jeho články byly propleteny opravdovým kamarádstvím a dobrotou srdce vanoucími řádkami. A o páteč-

ních schůzkách v Louvru bývalo tehdy jako v úlu, kolem před-
sednického stolu Pilátova bylo stále rušno, co chvíli odtud za-
zníval hlaholivý smích Fleischerův, jehož společenské a upřímné
chování mu získávalo rázem nové a nové přátele. A těch
přednášek, jež jsme za jeho čilého jednatelování slyšeli z úst
Janebových, Pilátových, Myšákových, Jelínkových, Jaňouro-
vých, Polesného, Konečného, ta krásná valná shromáždění
v Louvru a v Ymce, navštěvovaná zhusta i populárními osob-
nostmi, umělci, vědci, literáty! Alexander Fleischer byl ideál-
ním jednatelem, duší našeho spolkového života, jemuž věnoval
obětavě celá své první pensijní léta, nezapomínaje ani na aktiv-
ní horolezeckou činnost v Černolicích, Prachovských skalách,
v Tatrách a oblíbených Alpách, nezanedbávaje ani lyží, jež ho
táhly rok co rok do Krkonoš. Byl vždy nadšeným milovníkem
přírody, věren ideálu, aby přátelé hor všech zemí se sblížili
v bratrské lásce v nejvelebnějším chrámu přírody, ve vele-
horách.

Teprve přízrak hákového kříže ho přiměl k tomu, aby se
i se svým nerozlučným kamarádem, s předsedou Rudolfem Pi-
látem vzdali svých funkcí. Oba měli proč. Na Alexandra Flei-
schera si velmi brzo vzpomnělo gestapo a podrobilo několika
nepříjemným výslechům, po nichž tento uznal za vhodné, ode-
brat se raději na venkov. A tak nám zmizel náš milý strýček,
jak se mu zejména mezi mládeží říkalo, nadlouho do Roudné
na českém jihu, pak do Žďáru na Českomoravské vysočině —
ani do svých oblíbených Řevnic se v létě nevracoval. Až přišla
zlá a nevěřitelná zpráva z Bulovky, že je vážně, velmi vážně
nemocen. Návštěva v jeho bytě Na Valech tu neblahou zvěst
potvrdila, jakkoli si nemocný svého stavu vědom nebyl, ob-
klopen obětavou péčí své choti, známé pedagogické pracovnice,
spisovatelky a předsedkyně Svazu junáků. Překypoval vitalitou,
chutí k práci, tuze se radoval ze svobody a velmi ho těšila po-
zornost páně presidentova, který ho pozdravil brzo po svém
slavném návratu do vlasti. Jen do občasné ztráty zraku si stýs-
kal a do stálého nedostatku kuřiva. Znova Bulovka. Zákeřná
nemoc postupuje neúprosně. Dne 21. dubna 1946 kosí smrt
ušlechtilého a vzácného muže ve věku necelých dvaasedmdesáti
roků (narodil se 26. června 1874), jemuž bude v našich klubo-
vých dějinách vyhrazeno jedno z míst nejpřednějších. Valné
shromáždění našich horolezců vzpomnělo vděčně jeho velké
práce a uctilo jeho památku povstáním.

In memoriam prof. Jana Bocana

Profesor Jan Bocan ze sektoru C ministerstva školství zemřel 20. července smrtí alpisty v laně při obtížném výstupu klasickou severní stěnou galerie Ganku ve Vysokých Tatrách. Dokonalý, zkušený horolezec, naprosto spolehlivý druh na laně a při všem zanícením pro hory až vědecky střízlivý a věcný. Známy propagátor vysokohorské turistiky, pohotový publicista, člen alpstických spolků, stále připraven ke každé práci.

Když došla do Prahy první kusá zpráva o jeho tragickém konci, nechtělo se nikomu, kdo ho znal, věřit, že by se rozváženému Bocanovi mohlo něco přihodit. A skutečně, když došly podrobnosti o jeho pádu, vidíme, že se nezřítíl při vlastním lezení, kdy soustřeďoval v sobě maximum opatrnosti a jistoty, ale při jištění spolulezce, kdy se vylomil skalní blok. Odešel mlád, čtyřicet let není pro horolezce tak velký věk, odešel na vrcholu svých sil a svého horolezeckého rozletu. Tragika Bocana horolezce tkví nejen v jeho konci, ale i v tom, že mu nebylo dopřáno, aby přišel do Tater v době, kdy nebyly ještě horolezecky prozkoumány a mohl plně osvědčit své badatelské a objevitelské schopnosti v systematické práci v horách.

Zůstane po něm vykonaná práce, dlouhodobé, obdivné vzpomínky těch, kteří ho znali, prostá deska na černé tatranské žule uprostřed porostu kosodřeviny na břehu Popradského plesa pod Ostervou na symbolickém cintorinu mezi těmi, kdo zemřeli v Tatrách jako průkopníci a oběti hor a nedokončená studie o současném sovětském horolezectví, jemuž v poslední době věnoval svůj mimořádný zájem.

2. VIII. 1946.

JUDr. Václav Krňanský.

Roman Eberhard:

Profil muže

Byl rok 1938. Hitler hrozil Československu v řeči 14. září, v okrajových oblastech státu začal se otevřený odboj Němců, napětí byla každého dne větší, až přišla mobilisace večer 23. září.

Nebyl vojákem. Byl sportem otužilý, hory byly jeho láskou a s dobrými kamarády zlezl tatranské štíty po severních stěnách, i ty, jichž dosud nikdo nedobyl. Přihlásil se dobro-

volně do armády. Nic z toho nebylo. Československo nebojovalo. Mnichov vše urovnal. A tak šel za hranice do země, kterou znal a miloval, jejímž jazykem mluvil, do Francie. Ale nebyla to už Francie Tygrova. Řekli mu, že nikoho nepotřebují. Na Němce je jich dost. Nestěžoval si, nenaříkal, nebědoval a šel dál za moře, do Kanady. V kapse pár dolarů, nikde známého; kam jinam než do YMCA a hned se ptát po práci? »Co umíte?« je otázka; a na ni odpověď: »Znám několik řečí, mám doktorát vysoké školy a byl jsem několik let úspěšně činný ve svém oboru. To nic, mávli jenom rukou, podívali se po něm, řekli: »V ramenou jste široký, dáme vám zahradnickou práci.«

Tak začal zahradničit. V přiděleném domovním bloku zoral půdu, zasil trávu, zaléval, stříhal a válel. Pěkný je zelený trávník na pohled a práce zahradníková na čerstvém vzduchu vypadá pěkně, ale v zádech bolí hřbet od stálého shýbání, tam je třeba ještě něco vplet a tam zastříhnout a tamhle se tráva dobře ujala a nutno znova zrýt, zasázet, zalévat, zválet. Ale každou sobotu měl v dlani dvě papírové desetidolarové bankovky, dva dolary a padesát centů, pěkný výdělek i za mořem.

Začala se válka. Znova se hlásil. K pozemní armádě nechtěl, tam se musí moc chodit, jít na moře by bylo lepší; ale nejlepší je dát se k letcům, nebe je pro všechny a má tři rozměry. Vstoupil do výcvikového tábora. Nebudeme vykládat jak vykonal postupně všechny ty těžké zkoušky. Jednoho dne měl v kapse svůj dekret prvního pilota CRAF, dostal svůj dvoumotorový bombardovací wellington a začal létat s kamarády proti Hunům, jak se tam říkalo.

To bylo v roce 1940, v bitvě o Britanii, to bylo tehdy, když po pádu Holandska, Belgie, Dánska o Norska odpadla Francie a angličtí námořníci si slavně odevzli svoje vojáky obklíčené u Dunkerque do Anglie. Sám o tom nevykládá nic. Na dotazy jenom říká: »No ano, nejprve nás bylo dost málo, potom nás bylo víc, a když přišli Američani, to už nás bylo mnoho.« Byl 2250 hodin ve vzduchu proti nepříteli a účastnil se šestašedesáti bombardovacích náletů. Když někdo prohodí: »Průměrně po dvaceti náletech se už pilot nevrátil,« obrátí se ve směru poznámky a říká: »To nic není, těch šestašedesát letů, byli velitelé perutí, kteří měli i stočtyřicet letů jako bombardéři.«

Jednou ještě s tříadvaceti bombardéry dostali za úkol potopit německý křižník. Vrátilo se jich jen sedmnáct zpět, ale křižník potopili. To je ta první řadová stužka na levé straně prsou, DFC, kříž za vynikající letecký výkon. Každá ta stužka, jak jsou tam dvěma řadami, připomíná splněný úkol. Jednou je sestřelili při náletu na Štětín. To už létal na velkém čtyřmotorovém halifaxu. Nad Štětínem bylo německých stíhaček jako much. Jedna si zasedla na jeho letoun a zničila mu pravý vnější motor. Zůstaly mu tři motory, dva vlevo a jeden vpravo. Letadlo nestejně táhlo a mohlo dělat obraty jen na jednu stranu. Když se vraceli, přiletěl jiný německý stíhač, který nemohl vědět, že bombardér už se může točit než na jednu stranu, a rozstřílel další motor. Tentokrát to bylo zas na levé straně a tak byla naštěstí rovnováha. Byli 7000 stop nad hladinou a doufal, že při pozvolném klesání dosáhnou Anglie a sednou si tam na první letiště, které se jim namane. Ale nevyšlo to. Stroj šel rychle dolů a tak nezbylo než udat radiem polohu a sednout si na vodu 80 km od Anglie. Byl zraněn, těžké dveře mu spadly na hlavu a z těch třiceti pák u levé nohy mu dobrá polovina při nárazu na hladinu naskákala do levé nohy. Kamarádi ho vytáhli z letounu a nyní čekali všichni dlouhých sedmnáct hodin v gumovém člunu v ledové vodě, ve větru a dešti na záchranu. Motorka je odvezla do Anglie a poležel si deset neděl v nemocnici.

Pro zranění nemohl zpět jako pilot do bombardéru a tak dokončil válečné tažení u kanadské armády, s níž přešel 10. března 1945 Rýn; byl posádkovým velitelem na Valcheren a později v obsazeném Německu a jeho M. P. ze starých veteránů, kteří byli v Africe, na Sicilii a v Itálii a Francii, lidé zranění, z nichž někteří jen jednoručí, tam bez dlouhých okolků zatočili s werwolfy a zjednali pořádek.

To je v kostce jeho historie. Loni se sešli piloti, kteří s ním byli v kurse. Ve škole jich bylo 41. Sešlo se jich sedm. Je klidný, velmi věcný, velmi vlídný a prostý. Není zatížen předsudky ani předsudkem vlastní důležitosti. Je to muž a je dobře v jeho společnosti.

Privítali jsme dr. Jana Gellnera ve městě, kde po léta mezi námi žil, dnes squadron leadra královského kanadského letectva.

Poznámka redakce: Rádi otiskujeme článek ze »Svobodných novin« z 2. VIII. 1946 o spolutvůrci tatranského průvodce a jsme hrdi na takového našeho příslušníka.

Zdeněk Zábaj:

Severozápadní hrana Malého Kežmarského

Již od zimního kursu mne lákala hrana omezující zprava severní stěnu Malého Kežmarského štítu. Lezecky není příliš těžká, je jen hodně dlouhá a právě ta její délka mě tak stále vábila. Jedenáct dní jsem k ní denně vzhlížel, jí patřil každé ráno můj první pohled. Představoval jsem si po každé, jaké asi skýtá nádherné pohledy do strmé a hladké severní stěny, která se zvedá do výše 900 m nad Zeleným plesem, jaký rozhled musí býti na Pyšné štíty, do Zmrzlých dolin a ještě dále za Bielské Tatry, kde se v slabé čáře obzoru stýká obloha se zemí tam za slovenským Ždiarem daleko na půdě Polska.

Dnes — po dvou měsících, o svatodušních svátcích — se má tedy uskutečnit to, o čem jsem snil tak často ve velkoměstě. Ráno vstáváme pozdě, jsme již hodně unaveni. Vždyť ještě před čtyřmi dny jsme seděli v posluchárně brněnské techniky a od té doby kolik bohatých zážitků! Nepříjemná cesta nočním rychlíkem, přeplněným lidmi jedoucími na svátky, a krásné sluneční ráno v Tatranské Lomnici. Celodenní pochod v palčivém slunci po rozpáleném hřebeni Bielských Tater od Železných vrat do Kežmarské chaty s překrásnými rozhledy na skupinu Lomnického, Jahňací štít a Kozí štít přes Žeruchovy věže. Chata pod Jastrabou u Zeleného plesa. V dešti dlouhý hřeben od Jastrabí věže přes Malý Kolový, Belasou na Zamrzlou věž, dále hřebenem na Kolové věže a přechod přes Kolové sedlo zpět k Zelenému plesu. Včera jsme již odpočívali a vystoupili jsme jenom na Baraní Rohy a při tom si také prohlédli »svoji« hranu. Je opravdu dlouhá a stoupá strmě vzhůru, jako by chtěla vystoupiti až k samému nebi.

V sedm hodin odcházíme z chaty. Ačkoliv v noci silně pršelo, není teď na obloze ani mráčku. Slunce se do nás opírá svými palčivými paprsky, takže se pořádně zapotíme než dosáhneme prahu Velké Zmrzlé doliny. Ani jsme si při stoupání nevšimli, že odněkud z doliny Bílé vody připlul první závoj mlhy, jemný jako zmrzlý dech. Ale není sám. Hned za ním letí další a další a již se valí bílá záplava v souvislém proudu. Rychle přecházíme sněhové pole na dolním okraji Měděné dolinky a vystupujeme po travnatém svahu k mohutnému pleci, kterým hrana

začíná. Chceme dosáhnouti nástupu dříve, než neproniknutelná mlha zahalí vše kolem.

Chybí nám několik kroků k nástupu, když nás pohlcuje bílé »mléko«. No, nedá se nic dělat, snad se do poledne mlhy roztrhnou a bude aspoň odpoledne hezky. Za těchto úvah si obouváme lezečky a navazujeme se na lano. Vrátit se od začátku cesty, která vede k uskutečnění našeho snu, nám vůbec ne napadá. Ještě si rozdělujeme vedení. Já povedu do sedélka, kde končí »německý žebřík«, odtud převezme vedení Hugo.

Je 8,30. Stisk ruky a již cítím za sebou jemný tah lana, které Hugo povoluje. Z počátku lezečky klouzají na trávě, mokré od nočního deště, ale brzy přicházím na skálu, na níž mokrá plst podrážek dobře drží. Po krátkém traversu přicházím ke komínku. Několik vzporů, ale dál to nejde, komín je zakončen převísem. Vystupuji tedy z něj do pravé stěny. Pěkný travers. Právě se vypínám, abych našel pro pravou ruku chyt, když cítím, jak mi pravá noha klouže na mokrému stupu a již se vytáčím kolem levé ruky a nohy nad propastí. Jako dveře otvírané kolem závěsu. Mám štěstí, levý chyt výborně drží a ani levá noha neklouže. Jim patří můj tichý dík, když jsem se po nárazu zády o stěnu dostal zase k ní tváří. Jsem jistě aspoň třicet metrů nad kamarádem a pád by tedy nebyl zrovna příjemný.

Po této varující zkušenosti již nevěřím tolik lezečkám a při větší opatrnosti překonávám snadno stěnu. Nad ní je již lehčí terén, jdu rychle kupředu, až mě lano zadrží v mém postupu. Volám několikrát, je-li již konec lana. Když nedostávám odpověď, usedám, zajišťuji se za kámen a volám na Hugu, že může jít. Ten však neodpovídá. Opakuji své volání, nakonec již křičím ze všech sil a rozdělují při tom pečlivě jednotlivé slabiky. Vidím, že je přítel v akustickém stínu a že by tedy bylo zbytečné namáhat se dalším křičením. Sedím tedy, držím lano jako při jištění a trhavými pohyby dávám Hugovi znamení, že jistím a že tedy může jít. Minuty utíkají, naslouchám monotónnímu hukotu vodopádu, který si notuje svou píseň v bílém prázdnu hluboko pode mnou. Konečně lano povoluje tahu mé paže. Vidím, že Hugo pochopil. A opravdu, vedle mne se hromadí smyčky dobraného lana a konečně se z mlhy vynořuje i obrýlená tvář kamarádova. Vyčítá mi, proč jsem se neozval, když tak zuřivě volal. Musilo být tedy slyšet naše domlouvání až někde u Zeleného plesa, ale my jsme se navzájem neslyšeli,

i když jsme byli od sebe jenom asi čtyřicet metrů. V další cestě pokračujeme na slepo. Mlha je taková, že není vidět dále než pět metrů před sebe. Průvodce nám není tedy nic platný. Na jednom místě přicházíme k překážce. Široký, přes tři metry vysoký, úplně hladký a převislý stupeň. Dá se zdolat jenom stavením. Máme na vybranou dvě místa, o nichž si myslím, že by to snad jimi šlo. Rozhodujeme se pro jedno z nich. Hugo mi dělá živý žebřík, vylézám mu na ramena a to je také vše. Marně totiž hledám aspoň sebemenší chyt. Stupeň je v tomto místě nahoře úplně hladký a poněvadž se Hugo prohýbá povážlivě pod mou váhou, slézám a rozhodujeme se pro druhé místo. Zároveň se vyměňujeme, poněvadž zvedat dvakrát za sebou mých osmdesát kilogramů, by byl opravdu silácký výkon. Tentokráte máme štěstí. Skála je nahoře rozpukaná a tak se Hugo dostává poměrně snadno na stupeň a za ním i já s jeho pomocí. Při dalším postupu se před námi stále vynořují z mlhy bizarní špice a jehly střídající se s trhlínami a komíny. A kolem stále mlha. Už ani nevíme, jestli jsme na severozápadní straně nebo jestli jsme snad sešli do západní stěny. Počítáme také od nástupu délky lana. Jdeme na celém padesátimetrovém laně, jehož délek máme za sebou již sedmnáct. Tu se před námi náhle vynoří dvouvrcholová věž, o níž se zmiňuje průvodce. Jdeme tedy dobře, máme vyhráno! S radostí a s novou chutí překonáváme převislé stěnky na obě věže. Původně se nám do nich příliš nechtělo a hledali jsme možnost, jak se jim vyhnouti. Ale teď, když je máme za sebou, jsme rádi, že jsme je neobešli, neboť tvrdíme souhlasně s průvodcem, že je to opravdu nejpěknější místo z celého lezení. A trochu toho vzrušení, při stále se opakujícím a jednotvárném překonávání hrotů a jehel, jsme již také potřebovali.

Je 14 hodin. Sestupujeme do sedélka, v němž končí vlastní »německý žebřík«. Zde se máme vystřídat ve vedení. Hugovy lezečky jsou však v ubohém stavu. Jejich podrážka je vpředu celá utržená, takže se rozevírají jako rozšklebená tlama netvora. Hugo v nich nechce jít jako první. Proto vedu i druhou polovici dlouhé hrany. Hned nad sedlem se hrana prudce zvedá, ale stupy jsou dobré. Tak to jde stále vzhůru, jedna délka lana za druhou. Už je ani nepočítáme a snažíme se raději proniknouti očima mlhu a spatřiti vrcholek. Při každé nové dálce lana myslím, že už budu tentokrát opravdu na něm, ale dočkám se vždy zklamání. Hřeben se znovu zvedá, zdá se, že nemá vůbec

konce. Hugo je už také netrpělivý a jen volá, je-li tam už vrchol. Zarmucuji ho svými stále zápornými odpověďmi. Až teď, je to možné? Ušel jsem sotva patnáct metrů a stojím na vrcholku. Na opravdovém vrcholku, neboť pokud mohu vidět v husté mlze, hřeben se již nezvedá, ba naopak, skály se svažují na všech stranách dolů. Chci Hugu překvapit. Dobírám proto klidně lano, jako bych postupoval stále dále.

»Konec,« zahřmí zcela nablízku Hugův hlas, aniž by tušil, že by stačila čtvrtina síly k tomu, abych ho slyšel. Tlumím hlas a volám, že může jít. Za pár okamžiků, překvapen stojí přede mnou na vrcholu, v jehož dosažení už vůbec nedoufal. V 16,45 si tiskneme tiše ruce. Tak je tedy za námi hrana, která slibovala tolik smělých pohledů do srázů severní stěny. Stojíme na vrcholu Malého Kežmarského a nevidíme kolem sebe nic než mlhu, která čím dále tím více houstne a šedne. A tak nám kalí myšlenka na sestup za těchto okolností radost z dosaženého cíle. Proto nám ani nechutná jíst, přes to, že jsme nejedli od rána a hlad už máme jako vlci.

Sestupujeme do Horní Kežmarské štrbiny a odtud spojovacím hřebenem do Huncovského sedla. A zde nás chytla bouře. Blesky se křížují na obloze a hromové rány se ozývají se všech stran. Tiskneme se ke skále, když je bouře v bezprostřední blízkosti a nemůžeme najít vhodný úkryt. Mlha je však stále kolem nás. Prudký náraz větru přináší s sebou dešť. Snad se mu podaří rozehnat i mlhu! Když se bouře trochu vzdálila, pokračujeme v cestě. Přicházíme do Huncovského sedla. V kuloáru, kterým máme sestupovati, je sníh, sahající až na hřeben. Hugo se však již seznámil před třemi dny při sestupu s Kozího štítu s tatranským sněhem. Má od té doby zavázanou nohu a nechce znovu pokoušet osud. Nezbyvá, než traversovati Huncovský štít a sestupovati jeho jihovýchodním úbočím, až bychom přišli na magistrálu. Zde se do nás ostře opírá vítr a žene nám vytrvale dešť do tváře. Mlha však již není tak hustá, zato cítím, jak mi stékají po zádech studené potůčky vody. Konečně po strastiplném trmácení přes zlomiska a suť zahlédnu vlevo magistrálu. Znamená to konec bloudění, ale k Zelenému plesu je ještě hezký kousek cesty.

Po magistrále se jde veseleji, zvláště když nám vítr fučí do zad a dešť už nešlehá do obličeje. Nevzali jsme si na sebe ani z bafohů celty. Jsme stejně celí mokří, tak ať z nás zůstane aspoň něco suchého. V jednom místě magistrála prudce stoupá,

my však po ní úplně běžíme. To se do nás opřel prudký závan větru, skoro nás zvedá a v rychlém běhu nás žene vzhůru. Tak se dostáváme brzy do sedla pod Svišťovkou. Zde jsme najednou z mlhy venku. Dole pod sebou vidíme chatu přikrčenou u Zeleného plesa. Odtud jsme ráno vyšli a sem se teď utrmácení vracíme. Štíty kolem halí dosud svá čela do bílých mlžných závojů, jejichž cáry se sem tam vznášejí nad údolím. Ale tam vzadu, od Bielských Tater, se valí opět černý, ošklivý mrak a již se také z něho zlověstně blýská na všechny strany.

Chceme dosáhnouti chaty ještě před novou bouří. Serpentin v magistrály nás vedou zvolna dolů. Běžíme po nich. Ale rozbouřené živly nás nechtějí pustit tak snadno ze své moci. Snad se na nás rozzlobily proto, že jsme se odvážili výstupu přesto, že zakryly širý kraj před všetečnými zraky smrtelníků. Marné je naše závodění s nimi. Zbývá nám pouze několik serpentin, když se dostáváme do dosahu bouře. Už ani nevnímáme rachot hromu a jenom běžíme. Ale kam? Snad se to otevírá před námi samo peklo! Všechno kolem září zvláštním, řezavým, růžovofialovým světlem, až z toho bolí oči. To je však teprve začátek, neboť začínají do nás nemilosrdně bušit kroupy. Ale jaké kroupy! Pane, takové jsem dosud v životě neviděl. Mají aspoň 3 cm v průměru! Nevíme, co si máme spíše krýti, zda obličej, hlavu nebo záda. Všude to bolí a těžko rozhodnout v té úzkosti, kde více. Probouzejí se v nás pudry sebezáchovy společné všem tvorům. Snažíme se dosáhnout úkrytu stůj co stůj. Dobíháme ke kleči a zalézáme do ní. Ta nás aspoň trochu chrání!

To se však nelíbí živlům. Vidí, že nad námi kroupami nevítězily a v domnění, že nám musí ukázati veškeré své umění, převádějí krupobití v průtrž mračen. Než si uvědomíme tuto změnu, polévají nás proudy vody, jako by se otevřelo ohromné potrubí a teklo jen na nás. Nemá tedy smyslu zůstávati déle v kleči, která nás už neochrání, a chceme pokračovati v cestě do chaty po magistrále. Ale magistrála zmizela. Místo ní valí se klečí potok špinavé, červenohnědé vody, která nám teče vrchem do bot. Ale to již nemyslíme na cestu, ani na dešť, jen překvapeně vdechujeme do sebe omamně neskutečnou, smolně pryskyřičnou vůni. To se loučí se životem vršíčky kleče, které nemilosrdně kroupy urazily od živého těla. A s nimi odpočívá na zemi kolem spousta šišek. Proto se kleč tak nesnadno roz-

množuje a zase se tak houževnatě drží tam, kde se jednou uchytila.

Provázení vůní odumírající kleče blížíme se k chatě. Bouře se zatím přehoupala někam za Huncovský štít a snad ještě dále. Slyšíme jen její ozvěnu. Zato severní stěna Kežmarského se ozývá hukotem. Celá se skrývá našim zrakům za proudy vodopádů, řítícími se přes její převisy. Slavný Stanislavského kómín ani nestačí pojmouti všechnu vodu, která se v něm shromažďuje. A ručej vody z kotle na počátku »německého žebříku«, který nikdy nevysychá a tvoří zde vodopád vysoký 250 m, se proměnil v celou řeku. Slabý dešť je nyní již jen dozníváním velkého zuření živlů.

Cesta od plesa k chatě je stržena přívalem. A to nás již vítá chatařův pes Svišť svým štěkotem a obíhá kolem nás ve velkém oblouku. Je 20,30, když vstupujeme do chaty, kde již měli o nás obavy a chvíli před tím, než se dal venku Svišť do štěkotu, telefonovali na Skalnaté pleso, jestli jsme nesešli tam. Jsou tedy rádi, že jsme se v pořádku vrátili a že nemusí v noci hlídkovat. My se zatím na chodbě svlékáme. Z bot vyléváme vodu a šaty kroutíme. Není na nás ani nit suchá. I ty cely, které jsme chtěli uchránit v baťohu před deštěm, jsou úplně mokré. Ještě štěstí, že jsme jediní návštěvníci v chatě. Máme aspoň celá kamna v kuchyni pro sebe.

Příjemně se sedí v teple a v suchu za stolem v kuchyni a pěkně se hledí do páry stoupající z horkého čaje, stojícího před námi. Chatař rozvažuje, jakému nebezpečí jsme byli vystaveni za bouře a vzpomíná, jak nedávno zabil blesk dva turisty na polském Giewontu. Vzpomíná a nemůže pochopit, jak jsme mohli vydržet tam nahoře celý den. Vždyť prý dnes bylo hříchem i psa vyhnat v takovém nečase. A domorodý vůdce, který chtěl přejít s jedním svěřencem přes Baraní sedlo na Téryho chatu, se vrátil po pětihodinovém, bezvýsledném bloudění ve Velké Zmrzlé dolině zpět na Zelené pleso, aniž by našel sedlo. To jest nám zadostiučiněním po dnešní zkoušce, neboť my jsme svůj těžký úkol splnili a z boje, v němž stály proti nám spíše rozzuřené živly nežli obtíže skály, jsme vyšli — díky přírodě — se štítem.

Proto chataři neodpovídáme a mlčíme. Pochutnáváme si na slovenském sýru a popíjíme horký čaj. A nevykládáme nic o tom, že se nám dnešní výstup musel podařit, neboť znamenal pro nás splnění našeho snu.

Dr Karel Kučera:

Časopis — program a závazek

P dlouhé nucené přestávce vydáváme opět svůj časopis a nejsme odkázáni na příležitostné články v jiných listech, kde tu a tam naši členové a příznivci projeyovali na veřejnost, že se také u nás chodí do hor a leze po skalách.

Záleží nyní na nás samotných, abychom si tento svůj časopis naplnili tak, aby každé číslo bylo »soustem«, po kterém s chutí skočíme a abychom se na každé další číslo těšili.

Co v časopisu chceme míti a co tam má býti? Časopis má informovati, poučovati, zachovati na trvalo a pobaviti. Tyto čtyři složky velmi často se navzájem proplétají a nelze je vždy od sebe oddělití, leč snad nejlépe podle těchto směrnic můžeme si naši práci rozvrhnouti, náleží to jak do úkolu redakce, tak i administrace.

Informační úkol »Horolezce« sestává jednak z částí »úředních«, kde ve zprávách Svazu československých horolezců a jednotlivých členských spolků se uveřejňují jména, adresy a působíště členských spolků, jména a adresy zástupců těchto spolků, zprávy Technického sboru, vyhlášky o cvičeních, o kursech, spolkových a svazových slevách a výhodách, cvičitelské řády, ujednání o dohodách s jinými svazy zde i v cizině, krátce, jedna část »Horolezce« bude a musí také býti »úředním listem československých horolezců« se všemi přednostmi i nepříjemnostmi úředních vyhlášek a oznámení Svazu i členských spolků.

Druhá část informační jest neúřední a zde jest již v úzké souvislosti se složkou: poučiti, tedy výchovnou. Jsou to články, noticky, oznámení o všem možném. Zde v »Horolezci« půjde nám hlavně o následující:

1. Soustavné články o Vysokých Tatrách, poněvadž jde o oblast, kde nejvíce projevíme svou činnost. Tyto články z oboru geologie, botaniky, zoologie, fyzikálního zeměpisu představujeme si tak, aby podle rozvrhu autorů a redaktorů během několika let byly tyto tatranské otázky postupně uveřejněny o celých Vysokých Tatrách tak, aby články tvořily celek, který by eventuálně mohl později vyjíti samostatně knižně. A nedojde-li k tomuto knižnímu vydání, bude dobře, provede-li se toto systematické zpracování v časopise, poněvadž časopis může tak vzniknouti i do kruhů nikoliv výlučně horolezeckých, nýbrž ke všem zájemcům Vysokých Tater. Připomeneme si podrobná

zpracování jednotlivých alpských oblastí v předválečných ročenkách Alpenvereinu, na které se odvolávají téměř všichni autoři lezeckých průvodců a doporučují pročtení těchto partií v příslušných ročenkách.

2. Soustavné články o lezeckém průzkumu Vysokých Tater. Podrobný průvodce dr. Gellner - dr. Kroutil jest t. č. rozebrán a při nynějších tiskových obtížích budeme skutečně odkázáni zatím na články v »Horolezci«, kde budou popisy nových výstupů a připomínky k výstupům již v onom průvodci zaznamenaným. Tedy, pokračování »Tatranské Kroniky«, s podrobnostmi o ubytování, dopravních možnostech, nákupních pramenech v Tatrách, krátce řečeno vše, co se bude týkat Vysokých Tater, našich jediných velehor.

3. Všeobecné články lezecké, zejména o technice, o výzbroji, práci v ledu, teoretické úvahy o lezení, postup výcviku a cvičitelské otázky vůbec, pojednání o skalách, sněhu a ledu všeobecně jako »náradí«, po němž lezeme a chodíme, problém počasí, odborné články geologické se zřetelem na vliv na slezitelnost, kritika průvodců, první pomoc v horách, krátce řečeno zásadní články rozpravné a kritické, pokud se netýkají určitých oblastí.

4. Popis horské přírody a odborné články přírodopisné ze všech oblastí.

5. Horolezecké odborné články z cizích velehor, průzkum mimoevropských hostev.

6. Naše činnost v horách a na cvičných skalách. Zde budou zprávy o kursech, členských zájezdech a výpravách.

7. Zimní horolezectví, články lyžařské, referáty o polárních výpravách.

8. Horská fotografie, práce umělce malíře, sochaře, skladače a spisovatele v horách, odborná kritika.

9. Přehled horské literatury s odbornou kritikou, zprávy o práci kartografické, zprávy o horolezeckých knihovnách.

10. Zprávy z ciziny o práci ve svazech a organizacích, zabývajících se horolezectvím.

To by byl asi celkový přehled toho, co by mělo v »Horolezci« byti. Jak to bude provedeno, záleží na nás všech, kdo a jak se připojí ke spolupráci. Doufejme, že časem zvedneme úroveň našeho časopisu, nejenom články, ale i obrazy a že naše horolezecká i ostatní veřejnost se na časopis bude těšiti tak, jak tomu bylo před válkou.

A. Veverka:

Největší záhada Pamiru

(Objevení a dobytí štítu Pik Stalin.)

Záhada Pik Garmo byla do r. 1933 jednou z největších záhad zeměpisných, které skrývala v sobě »střecha světa« — Pamir. Historie jejího vzniku i způsob, jakým byla vysvětlena, jsou typickým příkladem cesty, kterou se ubírají badatel a objevitel ve velkých a neznámých horách exotických, a zaslouží, abychom se s ní seznámili.

Západní Pamir zároveň s málo známým Pohořím Petra I. a Pohořím Darvaským tvořil do r. 1913 jednu z velkých »bílých skvrn« na mapách Pamiru, ostatně ne příliš důkladných. Za nejvyšší horu tehdejšího carství ruského byl považován Pik Kaufmann, 7127 m, v Transalaji, dosažený teprve r. 1928 sovětskou výpravou alajsko-pamirskou. Na druhé straně legendy Tadžiků vyprávěly, že za dávných dob alajští Kirkizové přicházeli od východu do kvetoucí doliny Vanč přes sedlo »Kašal-Ajak«. Na mapách záp. Pamiru existovalo toto označení uprostřed velké »bílé skvrny« se slibným znamením »?«. Od záp., od Darvasu, byl viditelný vysoký sněžný masiv, jehož nejvyšší vrchol nazývali Tadžikové »Garmo«.

Ruští učenci a badatelé před r. 1914 neměli však potřebných znalostí horolezeckých, aby mohli podnikati namáhavé výpravy do nitra hor, vyžadující přechodu rozsáhlých ledovců. Zahranicním cestovatelům nebyl dovolen přístup z důvodů politických. Vědomosti o nejvyšších horách záp. Pamiru byly více méně skoupé. Vědělo se, že ruský entomolog Ošamin dostal se r. 1878 až k čelu obrovského ledovce vých. od Pohoří Petra I. a nazval jej na počest učenice a badatele Turkestanu, ledovcem Fedženkovým. Jinak byly tyto hory panenským krajem Velkého Neznáma.

První výprava, které se podařilo blíže probádat Pohoří Petra I. a Pohoří Darvaské, byla výprava vědecko-horolezecká, organizována Německým a Rakouským horolezeckým klubem. Vedl ji Vilém Rickmer Rickmers. Dostal od carské vlády svolení k bádání v Pohoří Petra I. a v jeho nejbližším okolí a umínil si dostati se od záp. pod štít »Garmo«. Vyráziv ze Samarkandu do Garmu, počal Rickmers začátkem července 1913 bádati v záp. části Pohoří Petra I., kde kromě jiných štítů bylo dosaženo nejvyššího štítu toho pásma, Sagunaki, 4900 m. Potom

Příštího dne několik německých horolezců pod vedením Finsterwalderovým vystoupilo na Pik G o r b u n o v, 6030 m, ležící vých. od ledovce Fedženkova, a učinilo zajímavý objev. Ukázalo se, že kromě sev.-vých. končin Pohoří Darvaského existuje ve vých. části Pohoří Petra I. úplně neznámé horské pásmo, řetěz mocných štítů, mnohem vyšších než Pik Darvas, které všechny převyšoval mohutný sněhový masiv, jehož vrchol se vypínal, jak ukázalo měření, do výše 7495 m!

Tento mohutný řetěz byl nazván p á s m e m A k a d e m i e v ě d, štít 7495 m uznal Finsterwalder za Pik G a r m o — identický s Pik Garmo, objeveným r. 1913 Rickmersem. Nevysvětlen zůstal rozdíl plných 800 m mezi měřením Finsterwalderovým (r. 1928) a Rickmersovým (1923).

R. 1928 nepodařilo se už rozluštit záhadu tohoto značného výškového rozdílu, nebylo už času na zmapování okolí doliny Garmo, nebyla ani nalezena cesta od vých. ke štítu 7495 m. Podle určeného plánu museli účastníci výpravy sestoupit do Altyn-Mazaru, shromaždiště před poslední etapou výpravy.

Krylenko a Šmidt (pozdější hrdina Čeljuskina) rozhodli se přece k dalšímu průzkumu, který by rozřešil záhadu »Garmo«. Šmidt sice z vůle strany zaměnil horské pouště Pamiru za led Arktidy, Krylenko však zůstal věrný horám. A tak v letech 1929 a 1931 pracují v Pamiru další vědecké výpravy. »Bílá skvrna« pomalu se zaplňuje kresbami změřených horských masivů. Kartografické práce jsou prováděny ve směru polednikového pásma horského, spojujícího na záp. straně Fedženkova ledovce vých. části Pohoří Petra I., Pohoří Darvaského, Vanč a Bazar-Dara. R. 1932 stačí už jen spojit tato měření s měřeními r. 1928. Za tím účelem vydávají se k »záhadě Garmo« dvě výpravy: jedna pod vedením Krylenkovým od západu, druhá pod Gorbunovým od východu, od ledovce Fedženkova. Několik měsíců později byla »záhada Garmo« zcela rozřešena způsobem nanejvýš nečekaným.

Plán práce obou výprav r. 1932 byl stanoven tak, že obě skupiny měly se setkat na již. straně masivu »Pik Garmo«. K setkání však nedošlo. Gorbunov narazil na již. straně »Pik Garmo« na nepřekonatelné obtíže a vrátil se do Moskvy. Zato Krylenko splnil svůj úkol: dostal se od záp. pod »Pik Garmo«, přešel ledovec Garmo, dostal se až na ledovec, nazvaný později l e d o v c e m B e l v e d e r o v ý m, dosáhl sev. hřebene »Pik Garmo«, přešel přes Pohoří Darvaské do doliny Vanč na již.

straně »Pik Garmo«, vystoupil na sedlo Kašal-Ajak a v jeho okolí darmo očekával skupinu Gorbunovu, vyhlížeje ji dalekohledem na dobře viditelných již. svazích »Pik Garmo«. Přes Fedženkův ledovec vrátil se do Altyn-Mazaru.

Teprve, když se v Moskvě setkali Gorbunov i Krylenko, byla už rozluštěna zdánlivě nepochopitelná záhada. Ukázalo se totiž, že obě výpravy r. 1932 pracovaly v okolí dvou úplně odlišných štítů. Krylenko, jdoucí ve stopách Rickmersových z r. 1913, pokoušel se ve skutečnosti o horu, identifikovanou už Rickmersem od záp. jako Pik Garmo, Gorbunov se zase snažil dostat se na lavinami ohrožené svahy štítu, jehož výška byla r. 1928 určena na 7495 m a který jím byl rovněž, ovšem mylně, považován za »Pik Garmo«.

Štít 7495 byl tedy nazván Pik Stalin. Podobně byla nazvána jmény vynikajících politických i vědeckých osobností sovětských i názvy institucí řada štítů, sedel a ledovců probádaného území.

Současně se vysvětlilo, že Rickmersův »Pik Sandal« (r. 1913) i Finsterwalderův štít 7495 (r. 1928) jsou jeden a týž štít: Pik Stalin, nejvyšší hora Sovětského svazu, a Rickmersův »Pik Garmo« (r. 1913) je identický se štítem 6615 m, viděným r. 1928 ze sedla Kašal-Ajak: Pik Darvas.

»Záhada Garmo« byla rozluštěna. Zůstala jedině otázka, kterému štítu patří vlastně název »Garmo«. Rusové jej dávali štítu 6615 m (Pik Darvas), Němci zas podle Finsterwaldera Pik Stalinu. Dlužno říci, že Rusové měli v tom případě pravdu, přijavše za základ objev Rickmersův r. 1913 a informace domorodců. Jako štít týčící se v přímé čáře v prodloužení doliny Garmo, jako nejvyšší masiv v okolí sedla Kašal-Ajak, konečně jako nejvyšší ze štítů viděných od záp. — když dnešní Pik Stalin, 7495 m, není vidět ani z Darvasu, ani ze staré cesty Kirgizů z dol. Tanymas do dol. Vanč — má Pik Darvas, 6615 m, jak vidět, vskutku právo na původní název Pik Garmo.

*

Posledním aktem této jedinečné historie objevitelského horolezectví je dostoupení vrcholu Pik Stalin r. 1933. Toho roku vydala se na území sev. Tadžikistanu i Pamiru vědecká výprava, jejíž 40 oddílů mělo za úkol vykonati řadu výzkumů geologických, geochemických, hydrologických i meteorologických. 29. oddíl se skládal z horolezců, poněvadž meteorologické práce

vyžadovaly postavení samočinně zapisujících přístrojů na nejvyšším štítě Sovětského svazu, na vrcholu Pik Stalina, 7495 m. Vůdce 29. oddílu, N. P. Gorbunov prohlásil: »Musíme bezpodmínečně dosáhnout vrcholu. Nejde tu o výkon sportovní, ale o úkol vědecký, a zájem státní!« Toto vyhledávání cílů mimo-horolezeckých, kořisti vědecké nebo rázu praktického, cenné nejen pro praktickou meteorologii, nýbrž i pro melioraci Tadžikistanu, toto odůvodnění horolezeckých cílů celou řadou užitečných výzkumů je neobyčejně charakteristické pro celou ideologii sovětského horolezectví. Celé rozluštění »záhady Garmo« je beze sporu vynikajícím a poučným příkladem spolupráce horolezectví s vědou a vědy s horolezectvím.

Základní tábor výpravy na Pik Stalin byl založen koncem června 1933 na čele Fedženkově ledovce ve výši 2900 m. 3. července vyrazili horolezci z hlavního tábora a založivše dolní tábory na Fedženkově ledovci, 3550 m, na Bivakovém ledovci, 3850 m, a na Stalinově ledovci, 3850 m, postavili na horním konci téhož ledovce I. tábor velehorský. Tábor ten nacházel se už na samém vých. postranním hřebeni Pik Stalina, odbočujícím v polovině délky skoro vodorovného, dlouhého hřebene štítového. Tento vých. hřeben tvořil cestu k vrcholu. Tábor I., 5600 m, stál nad dolními srázy hřebene. Tábor II., 5900 m, byl založen na úpatí strmého úseku vých. hřebene, na němž bylo třeba překonat šest kolmých věží, »žandarmů«. Byla to technicky nejtěžší část výstupu. Nad táborem III., 6400 m, který stál nad oním skalním výšvihem, vedla cesta obrovskými sněhovými poli, skýtajíc obvyklé těžkosti ledovcové a zřejmě i výškové. Byl zřízen ještě jeden tábor, poslední, ve výši 6900 m. Horolezci si však dali práci a vynesli do výše 6850 m dva samočinně zapisující meteorologické přístroje, každý o váze 30 kg. Velmi se osvědčili nosiči, Tadžikové a Kirgizi, z nichž tři nejlepší vynesli náklad až do tábora III., 6400 m. Výstup neobešel se bez obětí. Při dobývání druhé věže byl zabit kamennou lavinou horolezec Nikolajev a jeden nosič zemřel na zápal plic. Jsou to však oběti, s jichž možností musí počítat každá velká výprava horolezecká.

3. září 1933 bylo dosaženo vrcholu Pik Stalina. Ze tří členů vrcholné skupiny vystoupil však na vrchol pouze E v ž e n A b o l a k o v. Vítězný finiš celého výstupu nepostrádá dramatickosti: ve stanu nejvyššího tábora leží nemocný G e t j e, několik set metrů pod vrcholem na sněžných polích vrcholového

hřebene vyčerpaný Gorbunov a Abolakov, překonávající v urputném boji výšku a lezoucí po všech čtyřech, dobývá nejvyšší štít Pamiru.

Trochu povídání o horolezci . . .

Tatry! Lidé, libující si v banálních frázích a okřídlených slovech, by asi řekli něco o jediném slově, ve kterém je skryto kouzlo nevšední krásy, poesie, dobrodružství a kdoví čeho ještě. To všechno je však pramálo, a tito lidé, znající hory většinou jen z oken lanovek, či z tur po sice kamenitých, ale přece jen vyšlapaných cestičkách, nikdy neporozumí horolezci a nikdy nepochopí proč horolezec nemůže a nechce mluvit o svých pocitech, které měl na vrcholu některého z horských štítů, když před sebou viděl vzdouvající se vlny horského masivu. Napadá mi výrok jednoho z alpských horolezců: »Člověk je brouček, docela malý brouček a je-li mocný, velmi mocný, pak je to brouček s nalakovanými křídly.« Kolik pravdy je v těchto slovech, poznáš teprve tehdy, zdoláš-li některý ten štít, stojíš nahoře ještě celý omámen z krásy výstupu a díváš se, díváš kolem. Tady si uvědomíš, jak jsou směšní všichni ti, co tvrdí, že člověk je pánem tvorstva a že není nic mocnějšího v přírodě nad člověka. Nikoliv, každý z nás je jen tím broučkem a nanejvýš s nalakovanými křídly. Vzpomínám si na další výrok kteréhosi filosofa, že na vrcholcích hor jsme nejbližší Bohu. Ačkoliv nejsem tak stoprocentně věřící, musím přiznat, že nejsem ani stoprocentně nevěřící, poněvadž, stojím-li na některém z oněch horských vrcholků, mám pocit, že je kdesi Kdosi, velmi mocný, kdo tohle všechno stvořil a kdo řídí osudy všeho lidstva a vůbec všeho, co žije a že tomuto Mocnému se nemůže postavit nikdo z nás broučků, byť měl nalakovaná křídla. A ke slovům pana filosofa by se mělo podotknouti, že na vrcholech těch velikánů jsme sice blízko Bohu, ale nejbližší sami sobě. Když vidíš tu mohutnou velebnost přírody, ztrácíš se jaksi do sebe. A snad právě proto, že si uvědomuješ svou malost, vytryskne v tobě touha po svobodě a volnosti, taková zdravá touha. Oprostit se od všech lidských předsudků, falešné morálky, nezdravých zásad a jít svobodně a volně za svým cílem, rozletět se. Jenom ten pocit malosti tě trochu brzdí v rozletu. Ptáš se v duchu: »Jak mohu něco dokázat, když jsem nic, pouhé nepatrné nic?« V zamyšlení se podíváš na zem, a hle, co se to bělá u tvých nohou? Maličký, nepatrný ledovcový hořec. Vidiš, ten je ještě menší než ty a jen se dobře porozhlédni kolem, na ty rozkošné horské kyticky, ať už jsou to hořce modré, nažloutlé, strakaté, či něžně růžové silenky a modré zvonečky dřípatek, ty všechny tady

rostou, a každá z nich má svůj účel, přestože je taková maličká. A tobě, bytosti, která si tak ráda říká pán tvorstva, by měl překážet v dosažení cíle pocit malosti? Překonej ho, a všechny špatné vlastnosti, které jsi zde u sebe objevil, odhoď pryč, daleko. Zároveň se sebezpoznaním si uvědom, že život je jako horský vodopád. V bláznivém víru se vody valí, pění a šumí, přes balvany, narážejí na úskalí, padají v nenávratno a nakonec se rozlijí a plynou uklidněně a umírněně v tisíci jiskřících a průzračných praménkách. I ty musíš přes balvany a proplovat úskalími, dbej jen toho, abys proplul neporušen a šťastně dosáhl vytčeného cíle.

Tohle všechno mohou tedy člověku dát a z člověka udělat Tatry a hory vůbec. Vyslovuji jim za to svůj dík dvěma slovy: Hore zdar! R-il.

Zprávy svazové a ze členských spolků

● Postupně v tomto oddělení uveřejníme veškeré »úřední« zprávy Svazu československých horolezců a jednotlivých členských spolků. Nyní zde pro stručnost uvedeme pouze adresy hlavních činovníků Svazu, zprávy o časopise a z některých spolků, které nám zaslali své zprávy.

● Svaz československých horolezců v Praze vznikl na ustavující valné hromadě, konané dne 29. června 1946 na Hrubé Skále. Jeho předsedou je Josef P. Z. Pilnáček, továrník, Hradec Králové. Jednatel je JUDr Ivo Sovík, prokurista, Praha VIII, Primátorská 35, mezinárodním tajemníkem je JUDr Otto Jelínek, Praha XII, Korunní 43.

● Časopisem Svazu československých horolezců je »Horolezec«, věstník Svazu československých horolezců, který vychází šestkrát ročně v obdobích dvouměsíčních. Redaktorem je JUDr Karel Kučera, advokát, Praha II, Václavské nám. č. 64. Předplatné za časopis bylo stanoveno částkou Kčs 45,- za ročník, jednotlivá čísla za Kčs 8,-, dvojčíslo Kčs 15,-.

Klub českých alpinistů v Praze koná svoje pravidelné přátelské schůzky každé úterý o 20. hod. v kavárně »Bikini«, býv. »Hybernia« v Praze II, Hybernská ul. č. 24 — naproti Masarykovu nádraží. Adresy hlavních činovníků jsou: předseda: Antonín Schier, Praha XII, Zvonařka 25, místopředsedové: Josef Vrzák, Praha XVI, Na Černém vrchu 16 a Rudolf Otto Bauše, Praha VII, Letenská 70; výcvikem pověřeni: Josef Vrzák a dr. Václav Krňanský; jednatel: ing. Antonín Herold,

Praha VIII - Břevnov čp. 1416; p o k l a d n í k : Ladislav Škvor, Praha XI, Zvonařova 3.

Klub českých alpinistů v Hradci Králové koná svoje schůzky každou středu v klubovně hotelu »Paříž«. Jeho výbor pracuje v následujícím složení: Předseda: Josef P. Z. Pilnáček, H. K., Orlické nábreží 645. — Místopředseda: Karel Jáně, H. K., Střelecká 857. — Jednatel: Adolf Lakosil, H. K. II, Barákova 1093. — Náčelník: Josef Valenta, H. K. IV, Kalandova 415. — Místonáčelník: Jaroslav Helvich, H. K. IV, Stalinova 66. — Pokladník: Josef Šrámek, H. K. I, Havlíčkova ul. — Knihovník: Karel Mai, H. K. - Plačice č. 52. — Hospodář: Jaroslav Helvich, H. K. IV, Stalinova 66. — Členové výboru: Doc. MUDr. Břetislav Janoušek, Jaroslav Hrdý, Jiřina Pospíšilová, Ladislav Táter, Lubomír Geltner. — Revisoři účtů: Jan Pecka, H. K. I, Kydlinovská 518, Josef Kašpar, H. K. I, Kydlinovská 554.

Klub českých turistů odbor Zlín založil horolezeckou skupinu za války v roce 1944, své působíště má zejména na cvičných skalách na Lukově, u Vsetína, na Skalném, na Půlčinských skalách, Čertových skalách u Li-dečka a na Čertovém kameni u Provodova. Předsedou horolezecké skupiny je Jindřich Dobrovolný, jednatelem Josef Charvát, náčelníkem Lubomír Šrámek, pokladníkem Čeněk Tenk.

Klub českých alpinistů v Turnově vznikl jako samostatný spolek teprve v roce 1945, avšak lezecká cvičení v tamních skalách mají svou tradici již od dřívějších dob. Nejzkušenější tamní lezec Ing. Karel Čabelka seznámil nejenom mladé lezce turnovské, ale také pražské s tamními skalami a z jeho iniciativy povstaly některé skupiny nynějších pražských lezců v pískovcových skalách Českého Ráje. Postupně vzniká skupina velmi dobrých mladších lezců v Turnově, kteří v letech 1937—38 opakuji ty nejtěžší výstupy německých lezců a během války je překonávají a které nyní můžeme počítati mezi technicky nejjobratnější, což dokázali také členové Vladimír Procházka a Ladislav Vodháněl prvním opakováním Stanislavského cesty na severní galerii Ganku ve Vysokých Tatrách v létě 1946. — Bohužel, úspěchů v horách nedožil se již náš člen Josef Smítko. Fysicky zdatný, odvážný, zásadový a nekompromisní v čistotě lezecké techniky až do krajnosti, což nasvědčují jedinečné výstupy na Hrubé Skále a kterých by bylo záhodno vzpomenouti zvláštním článkem, dokázal i ve svém rovněž krajně českém a vlasteneckém stanovisku, že zásady, za kterými stál, dovede hájiti plnou svou osobností. Po dlouhém unikání okupačním orgánům byl zatčen a zemřel hrdinnou smrtí zastřelením dne 27. března 1945 v koncentračním táboře v Tere-

zíně. — Pracoval na horolezeckém průvodci po Hruboskalsku a úkolem jeho přátel v Turnově bude nyní toto dílo dokončiti. — Výbor turnovského klubu je sestaven následovně: Zima Antonín, úředník ONP, Turnov — předseda; Procházka Vladimír, učitel, Turnov — jednatel; Gráf Alik, úředník t. č. Chrastava — pokladník; Martinec Jindřich, mistr, Turnov — provazárna - správce mater.; Vodháněl Ladislav, úředník, Turnov — náčelník; Náhlavský Vašek, úředník t. č. Děčín — cvičitel; Porcal Frant., zlatník t. č. Praha — cvičitel; Vorel Břetislav, strojní zámečnick, Turnov — cvičitel.

Horolezecký odbor vysokoškolského sportu Brno. Horolezecký odbor vysokoškolského sportu Brno konal dne 6. února v malé posluchárně biologického ústavu Masarykovy university v Brně I. řádnou valnou hromadu. Čestným předsedou odboru byl zvolen MUDr. Ferdinand Herčík, řádný profesor biologie na lékařské fakultě Masarykovy university v Brně. Prof. dr. Herčík volbu přijal. Ve svém proslovu projevil radost nad zájmem o horolezectví v řadách mladých a vzpomněl několika nadšenců minulých let, kteří získávali dobré jméno českému horolezectví v Julských Alpách (prof. Chodounský, prof. Růžička, dr. Čermák). Dnes musíme budovat horolezeckou tradici. Snažit se nejen dostat do našich hor, ale zvláště do cizích, cvičit na našich skalách za každého počasí — ne pouze v teplých a slunečných dnech — vytrvale a důkladně se propracovávat od lehčích výstupů k těžším — to jsou v kostce upřímná slova, která pronesl prof. dr. Herčík k mladému odboru. Funkcionáři potom podali stručný přehled o dosavadní činnosti HOVSB. Odbor byl založen 27. května 1946. Členové jezdili pravidelně každou neděli na cvičné skály Pavlovských kopců, Býčí skály, Mor. Krasu a tak se připravovali k I. státnímu horolezeckému kursu ve Vysokých Tatrách, který byl pořádán ve dnech 3.—11. září 1946 na Popradském plese. Dosaženo bylo 18 vrcholů za účasti 104 osob. — Avšak ani teoretický výcvik nebyl opomíjen. 5. prosince zahájil HOVSB teoretický zimní výcvikový kurs, kde se členové seznamují se základy horolezecké techniky, s horami našimi i cizími, s horskou květenou, učí se čtení z map, průvodců a morseovce. — Odstupující výbor navrhl kandidátku, na jejímž základě byl pak zvolen nový výbor: předseda: Zdeněk Záboj, místopředseda: Jiří Zuzan, náčelník: Hugo Pavlovský, členové výboru: jednatelka: Jana Martinů, pokladník: Jaroslav Tomášek, knihovník: Miloslav Bartoň, náhradníci členů výboru: Jarmila Matějková, Jaroslav Zmrzlík, revisoři účtů: Jiří Říhovský, Jaroslav Málek. — Po zakončení valné hromady byly promítnuty dva filmy p. J. Vrzáka: »V horách« a »Zimní inštruktorský horolezecký kurs ve Vysokých Tatrách«.

Horská literatura

Chceme postupně uvést v přehledu vše, co během války a po válce o horách vyšlo u nás i v cizině. Zatím uvedeme pouze stručně, jakým způsobem se o tyto prameny budeme zajímati.

Odpadly a odpadnou horolezecké knihy německé, ze kterých jsme v poslední době převážně a ve válce výlučně čerpali své vědomosti a na jejich místo nastoupí prameny švýcarské, francouzské a anglické, postupem času snad také ruské a italské.

Časopisy z ciziny docházejí zatím pouze omezeně, vynasnažíme se rovněž během času přinášeti pravidelné přehledy o člancích v zahraničním periodickém tisku.

Ve Švýcarsku vychází v nakladatelství Victor Attinger, Neuchatel, za redakce spisovatele Charlese G o s e sbírka »Montagne«, kde jsou vydávány jednak knihy původní, jednak překlady všech významných horských knih. Jako jedna z posledních vyšla knížka André Rocheho: Karakoram — Himalaya, Sommets de 7.000 m. Od téhož autora, avšak v jiném nakladatelství vyšla díla: »La Haute Route« a totéž v německém vydání »Die Gipfelwelt der Haute Route« a »Les Conquêtes de ma jeunesse«.

Ze starších knih dostali jsme po válce švýcarské spisy: »Thron der Götter« od Arnolda Heima a Augusta Ganssera, obsáhlé dílo o švýcarské výpravě do Himalayí v r. 1936, »Klippen und Klüfte« od zesnulého Jürg Weisse, vydané jako vzpomínka na nadějného švýcarského lezce.

Frank Smythe, známý himalajský lezec, není pouze výkonným sportovcem, ale též bystrým spisovatelem a to nejenom o svých vlastních výpravách, nýbrž napsal poutavý a zdařilý životopis hlavního světového lezce XIX. století, Edwarda Whympera. Dostal se nám do rukou švýcarský výtisk této knihy v německém překladu »Edward Whymper, ein Bergsteiger- und Forscherleben«.

HOROLEZEC, věstník Svazu československých horolezců, vychází šestkrát do roka. • Vydavatel: Svaz československých horolezců v Praze. • Redakce a administrace: Praha II, Václavské nám. č. 64. • Odpovědný redaktor: JUDr Karel Kučera, advokát, Praha II, Václavské nám. č. 64. Tiskne Antonín Lapáček, Praha-Karlín, Poděbradova ul. č. 2. • Expedice: Praha II, Václavské nám. č. 64. • O povolení novinové sazby bylo požádáno u poštovního úřadu Praha 25.

VÁŠ SPORTOVNÍ ZÁVOD

Specielní tlumoky
lezečky
lana
fukečky

S P O R T

J. STRNIŠTĚ

PRAHA II, POŘÍČ 12

Palác YMCA

Telef. 248-88

HOROLEZEC

vás prosí, abyste zodpověděli tento dotazník pokud možno nejupřímněji a nejúplněji. Tam, kde nemůžete odpovědět zcela, odpovězte aspoň částečně. »Horolezec« chce od vás přímý názor a kritiku. Té kritiky bude jistě více než chvály, neboť »Horolezec« není ještě na té výši, na jaké by měl být. To ví dobře. Bojuje však s určitými počátečními obtížemi: tisk je drahý, přispěvatelů a inserce je málo, zahraniční tisk chodí ještě velmi nepravidelně, nákladné jsou štočky fotografií, administrace je dosud odkázána jenom na dobrovolnou svépomoc a pod.

Tímto dotazníkem chce se »Horolezec« dozvědět co nejvíce, co o něm soudíte. Chce se to dozvědět od vás, vaše přání osobní i názory pro celý náš Svaz. Tak vám bude moci lépe sloužit.

Horolezec chce být lepším. K tomu potřebuje vaši pomoc a spolupráci. Prosí vás, abyste věnovali trochu času a odpověděli obratem na níže uvedené otázky a odpověď zaslali na adresu listu.

-
1. Jméno	12. Tři nejlepší články letošního ročníku byly podle mého mínění tyto:
2. Povolání	
3. Adresa	
4. Věková skupina: do 20 let, 20—30, 30—40, přes 40 let.	
5. Dochází vám Horolezec včas? — Ano, ne.	
6. Měl jste nějaké nesnáze ve styku: s administrací, redakcí?	13. Jakému druhu článků má redakce dávat přednost při jejich zařazování do Horolezce:.....
7. Je cena Horolezce v poměru k obsahu a ve srovnání s jinými časopisy: přiměřená, nízká, vysoká?	
8. V zájmu zvětšení obsahu a ilustrace Horolezce, může redakce zvýšit předplatné? Ano, ne. O kolik?	14. Popište, jak čtete Horolezce, které články nejdříve, které později?
9. Byl v prvním ročníku Horolezce výběr článků: dobrý, málo hodnotný?	
10. Souhlasíte s tím, jak je Horolezec redakčně dělán? Ano, ne.	15. Čtete Horolezce: od prvního do posledního článku, jen ty články, které vás zajímají?
11. Máte úplný ročník 1947? Ano, ne. Chybí mi číslo	16. Jak dlouho vám trvá, než Horolezce přečtete?

17. Přečteného Horolezce: schováváte, zahazujete, dáváte číst jiným?

18. Kupujete si ještě jiné horolezecké časopisy? Které:

19. Jaké má podle vás Horolezec nedostatky?

20. Druhý ročník by se dal zlepšit takto:

21. Kdo z vašich známých by chtěl odebírat Horolezce? Přesná adresa:

Co se nehodí, škrtněte!

Titl.

Redakci „Horolezce“

Věstník Svazu čsl. horolezců

Praha II,

Václavské nám. 64

kancelář Dr. Karla Kučery